

Chawwa 1 november 2015, Middelburg, Drukkery

door Andreas Oosthoek

Ik zou, zo werd mij medegedeeld, het bijna-eerste exemplaar van *Krassen* ontvangen en niet kunnen volstaan met een eenvoudig 'dank je wel'. Ik las de gedichten uit *Krassen*, blad na blad en elk blad een eenheid, onderweg naar de samenhang van een bundel. Dank je wel! Chawwa en M. en jullie wereld.

Mijn eeuwige potloodje geactiveerd; ik schreef heel snel een landelijk verhaaltje. Herfst aan de duinen. 'Poezeneten' was de opdracht. De hongertocht. Ik verliet mijn laantje in de duinen, onderweg naar de brokken, naar visch en vleesch, gelei, pikante staafjes en de anti-haarbal-snoepjes.

Van Groot reed ik naar Klein Valkenisse en wat ik hoorde dacht ik dat gewerschoten waren. Droge knallen in de ochtend. Het kon, dacht ik, niet waar zijn. Valkenisse had eerder schoten gehoord, de schoten van het executiepeloton bij ochtendgloren. En nu? In de bocht hokten de strijders samen. Groene hoedjes en camouflagepakken. Geweren en hijgerige honden. Het kon en kan niet waar zijn: de luchtmobiele brigade verdedigt het eiland. Kennelijk. Poef! poef! poef! in de duinen. Strakke jongetjes in het spoor der vaderen, twaalf-dertien-veertien jaren oud, met vechtpetjes op en stokken in de hand. Alle verleidelijkheden adequaat gecamoufleerd. Zo sticht men de jeugd! Jong geleerd is oud gedaan, bedacht ik, niet al te origineel.

Jachtgeweren, dubbelloops, hagel, cartouches, géén kogelgeweren. Het *grofwild* van Walcheren, uitsluitend bestaand uit het donkere hert, de ree, de schuwe biche, krijgt nog enig respijt: het moet nog Kerstmis worden. Het struikgewas, het geboomte, de trillende dieren. Grofwild? Vandaag zijn - op de overgang van akkerland en duin - de konijnen het haasje, de uit zijn veren stuwende fazant en de vlietende patrijs, de opgejaagde *beauties* in hun mankerende vlieggedrag. Én de katten, onze poezen, de prijsdieren van de kale kouwelijke haat. The license to kill. Gezegeld, koninklijk goedgekeurd. Poef! poef! poef!

Ik draai snel om: een auto heeft niet voor niets een voor- en een achterkant. Het eten kan wachten, het kattendiner. De reddingsgactie *Pussycat* vereist snelle actie. Ik daver mijn laantje op. Toettoet! De tuindeuren open en de

laptop aan. Wachten. De e-mail verdrijft de tijd. Ik controleer de inkomende post en ik zie - onderwijl - de terugkeer van *all queens of Sheba*, zwart-wit, volzwart, getijgerd, het goud-wit-rood-zwart van de tengere Lapje. Het satijnen leger meldt zich. Zonder hagelschade. Stille vreugde. Zeven opgewekte staarten, de overlevers. Dag baas!

De e-mail zegt: de afzender vraagt om bevestiging. Een leesbevestiging, nog wel. De afzender is Chawwa Wijnberg, de wekelijkse column, berichten uit de samenleving. Ze meldt, onder veel meer, de vredige aanwezigheid van de Praalpoes van de Bierkaai. De hemelen gedankt, denk ik. Nóg een overlever.

Dat is het woord, dát is het begrip, Chawwa Wijnberg: *overlevingspoëzie* temidden van de dreigingen. Daarmee is, denk ik, veel gezegd. Die poëzie stelt vast: 'we hebben het grote kwaad overleefd, nu grimmig óp naar het kleine ongerief, onkruidbestrijding'. Diezelfde poëzie vraagt zich tegelijkertijd af: 'hebben we het grote kwaad wel écht overleefd?' We zijn alert, we blijven alert en we durven het gisterwoord vergeten en al aan morgen denken, een mooie lucht vol ranke vogels, de open lucht, adem.

Krassen. De medeklinker *r*, de verschrikkelijke *r*. Chawwa Wijnberg: het grommend grijf. De vreetrat, het dreinend grijs. Hoe zullen de ruïnes groeien en schrikken van het licht? Stenen rapen, stenen schrapen, kerven en krassen, *de rimpels op de ziel*. Trotseren in de tijd, dát woord: *trotseren*, front maken. De poëzie, groot als het kleine leven, niet omgekeerd-nooit omgekeerd. De poëzie van de krimpande overvloed, de menselijke maat, de poëzie die behoudt en nimmer vergeet of afzweert.

En ik lees en zie de gezegende medeklinker *r* in een woord als gracieus, zwierig uitgelijnd, een arabesk, een pirouette, waarvoor dank in onze wereld vol strak bekabelde nonsens.

Misschien mag ik er, als jaargenoot van Chawwa, een uitermate ouderwets *r*-woord aan toevoegen en dat is het woord **Respect**.

Dank je vrouwe Wijnberg. Kras maar lekker door.